

УДК 636.15

Томак Р.О.

студент гр., 21 м-тм

Уманський національний університет садівництва

м. Умань, Україна

наук. кер. – д.е.н., професор Транченко Л.В.

МЕНЕДЖМЕНТ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ

Екологічний туризм (екотуризм) - це такий вид туризму, який проявляється в активному проведенні часу людини у природному середовищі не тільки з використанням його рекреаційних, пізнавальних та інших можливостей, але і зі збереженням і примноженням їх як на свідомому, так і на практичному рівні.

Екологічний туризм набув у країнах Об'єднаної Європи великої популярності. Тамтешні мешканці, наситившись історичними пам'ятками та екзотичними островами, почали звертати увагу на мальовничі краєвиди свого краю.

В Україні умови для екологічного туризму взагалі ідеальні: помірний клімат, гарні краєвиди, багаті на ягоди та гриби ліси. До того ж на селі є надлишок житла, який можна переобладнати і використовувати для прийому туристів. Різновид екологічного туризму, пов'язаний з відпочинком на селі, називається агротуризмом.

Одну із провідних ролей у розвитку екологічного туризму в Україні (і зокрема, агротуризму) має відіграти саме менеджмент. У сучасних умовах мова йде лише про початок формування цілісного підходу до менеджменту у цьому виді туризму. Крім того, відсутність на сьогоднішній день цілісної концепції менеджменту екотуризму і її прикладних розробок виступає стримуючим фактором розвитку екологічного туризму.

Дослідження у сфері менеджменту екологічного туризму багато в чому носять інноваційний характер. Це стосується:

- унікальної ролі екологічного туризму в урбокомпенсаційній рекреації та управлінні урбанізаційними процесами;
- інтегруючого та дидактичного значення екологічного туризму, що виводить його на надвидовщі системний рівень особливого напрямку в туризмі, як школи спілкування з природним середовищем;
- проблем становлення та перспектив розвитку, особливостей управління, завдань і функцій менеджменту екологічного туризму;
- вимог до менеджера екологічного туризму і специфіки його діяльності в цій сфері.

Водночас дуже глибокого дослідження потребує визначення напрямків формування теоретичної та методичної бази менеджменту екологічного туризму. Особливу увагу слід звернути на розкриття системоформуючої ролі менеджменту екологічного туризму, змісту фахової діяльності менеджера в

цьому важливому і відповідальному напрямку туризму, його значення в конструктивному, з позиції географії розв'язанні багатопланової проблеми раціонального природокористування, охорони і відтворення природного і соціокультурного середовища. Це вимагає розробки конструктивно-географічних основ управління екологічним туризмом.

Отже, менеджмент екологічного туризму покликаний створити систему управлінської діяльності, спрямовану на найкраще задоволення потреб людей в активному відпочинку, оздоровленні, інтелектуальному розвитку (прогулянки, екскурсії, тури та подорожі), що реалізується через органічне усвідомлене спілкування з природою на основі взаємної вигоди, або скоменеджментського принципу «виграти - виграти». Людина одержує певний фізичний, психологічний, інтелектуальний та емоційний запас стійкості, природа при цьому зазнає мінімальних впливів і наслідків і може самовідтворюватися. Ця система передбачає першочергову орієнтацію туристичних організацій і підприємств в ринкових умовах на потреби конкретних споживачів і організацію виробництва таких екологомістких турів, туристських послуг і товарів, що користуються попитом і можуть принести потенційний прибуток. Функціонування менеджменту як системи організаційно-управлінської діяльності ґрунтується на виконанні загальних і спеціальних організаційних і управлінських функцій, використанні різноманітних методів, засобів, форм і структур управління із залученням та обробкою великих обсягів інформації, необхідної для підготовки і прийняття управлінських рішень. За допомогою цієї системи плануються, розробляються і здійснюються різноманітні заходи, насамперед, у таких ключових галузях діяльності менеджменту, як маркетинг, інновації, людські ресурси, фінансові та матеріальні ресурси, продуктивність, соціальна відповідальність, прибуток тощо. Часткові результати кожного етапу організаційно-управлінської діяльності взаємодіють і взаємовпливають один на одного та сполучаються врешті-решт в єдиний результат менеджменту організації, що виражається через розмір та динаміку отриманого нею прибутку.

Провідною й найбільш складною сферою діяльності менеджменту є

людські ресурси організації - її персонал. У сучасних умовах їх знання, вміння, навички, досвід, ініціатива, підприємливість, здатність діяти самостійно, приймаючи відповідальні рішення, стають все більш важливим стратегічним ресурсом порівняно з фінансовим і виробничим капіталом.

Література:

1. Федорченко В.К., Дьорова Т.А. Історія туризму в Україні: Навч. посіб. К.: Вища шк., 2002. 195 с.

2. Олійник Я. Б. Екологічний туризм на теренах національних природних парків і біосферних заповідників України в міжнародний рік екотуризму та гір / Я.Б. Олійник, В.І. Гетьман // Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Географія. Вип. 48. К. : Вид.-поліграф. центр „Київ. ун-т», 2002. С. 5–11.

3. Педагогіка туризму. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. /За ред. проф. Федорченка В.К., проф. Фоменка Н.А., доц. Скрипник М.І., доц. Цехмістрової Г.С. К.: Видавничий Дім «Слово», 2004. 296 с.